

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Hoger Technisch Instituut Sint-Antonius te GENT

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 36715
Instelling Hoger Technisch Instituut Sint-Antonius
Directeur Wouter BOUTE
Adres Holstraat 66 - 9000 GENT
Telefoon 09-235.04.20
Fax 09-225.85.19
E-mail wouter.boute@htisa.be
Website <http://www.htisa.be>

Bestuur van de instelling VZW Hoger Technisch Inst. Sint-Antonius
Adres Holstraat 66 - 9000 GENT

Scholengemeenschap SGKSO Edith Stein Gent-Centrum
Adres Reep 4 - 9000 GENT
CLB Vrij CLB Regio Gent
Adres Marialand 29 - 9000 GENT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 03-10-2016,04-10-2016,05-10-2016,06-10-2016,07-10-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 07-10-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 08-11-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Marjan MEULEWAETER

Teamleden Erwin HUYBREGHTS, Els MERTENS, Marc SMEULDERS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 Maatschappelijke vorming (MAVO) in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2011/7841/019)	8
4.1.1.2 Techniek in eerste leerjaar B (leerplan D/2010/7841/020)	9
4.1.1.3 Project algemene vakken (PAV) in bso tweede graad (leerplan D/2012/7841/014)	11
4.1.1.4 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Elektrische installaties (leerplan D/2009/7841/001)	14
4.1.1.5 Elektriciteit in tso tweede graad in de studierichting Elektrotechnieken (leerplan D/2009/7841/002)	17
4.1.1.6 Specifiek gedeelte in bso derde graad in de studierichtingen Auto en Auto-elektriciteit (leerplan D/2012/7841/027 en D/2007/0279/008)	20
4.1.1.7 Specifiek gedeelte in tso derde graad in de studierichting Koel- en warmtechnieken (leerplan D/2010/7841/027)	22
4.1.1.8 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	24
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	26
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	27
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	28
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	29
5.1 Leerbegeleiding	29
5.2 Evaluatiepraktijk	32
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	34
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	37
7.1 Wat doet de school goed?	37
7.2 Wat kan de school verbeteren?	37
7.3 Wat moet de school verbeteren?	37
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	38
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	38

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

De school Hoger Technisch Instituut Sint-Antonius (HTISA) omvat zowel het voltijds onderwijs als het centrum deeltijds onderwijs De Rotonde. Het voltijds onderwijs heeft één vestigingsplaats in het centrum van Gent. Het deeltijds onderwijs heeft naast de vestigingsplaats in Gent ook een vestigingsplaats in Oostakker.

Dit verslag handelt over het voltijds secundair onderwijs.

2 SAMENVATTING

Het Hoger Technisch Instituut Sint-Antonius (HTISA) is een bso-tso school in het centrum van Gent. De school biedt studierichtingen aan binnen de studiegebieden Auto, Koeling en Warmte en Mechanica-elektriciteit. Dit schooljaar richt de school ook een klas Onthaalonderwijs Anderstalige Nieuwkomers in (OKAN). De leerlinginstroom kenmerkt zich door een grote diversiteit en een complexe vraag naar zorg.

De school bevond zich een aantal schooljaren terug in een dieptepunt, wat leidde tot moedeloosheid en een lage inschatting van de school bij personeelsleden en leerlingen. De directeur is doelgericht met de uitdagingen aan de slag gegaan. Hij heeft zich omringd met inspirerende en motiverende beleidsmedewerkers, elk met een specifieke expertise. De nieuwe beleidsploeg heeft samen met een deel van het schoolteam het tij doen keren. De school heeft zich gestructureerd, het schoolteam zet zich dagelijks in voor het pedagogisch project en de leerlingen zijn fier op hun school. Ze waarderen de ondersteuning, de brede zorg en de kansen die ze krijgen. De school tilt haar doelgroep op en maakt haar pedagogisch project waar.

De school heeft bij het werken aan haar positieve beeldvorming ook de ouders en de leerlingen sterk betrokken. Verschillende projecten zoals deze in het kader van het jaarthema vergroten de leerlingen- en ouderparticipatie en de positieve uitstraling in de buurt.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsreglementering goed respecteert en dat ze voldoende aandacht schenkt aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. De doorlichting wijst uit dat voor een aantal vakken de leerplanrealisatie voldoende is. Daarnaast zijn er tekorten voor maatschappelijke vorming in de eerste graad B-stroom, voor techniek in het eerste leerjaar B en voor het specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Elektrische installaties. Deze zijn te wijten aan een onvolledig aanbod, een niet-valide evaluatiepraktijk en tekorten in de uitrusting.

De school werkt via talrijke projecten impliciet aan de vakoverschrijdende eindtermen (VOET). Vanuit de specifieke noden voor de doelgroep en de gebrekkige structuur een aantal jaren terug, heeft de school voorrang gegeven aan andere prioriteiten dan aan een expliciete VOET-werking. De school heeft concrete plannen in de nabije toekomst meer met het VOET-kader te werken.

De school pakt haar onderwijskundige processen doelgericht en gefaseerd aan. Tijdens de doorlichting werden leerbegeleiding en evaluatiepraktijk onderzocht. Voor beide processen heeft de school gewerkt aan een gedragen visie, procedures en instrumenten en tal van ondersteunende activiteiten. Lovenswaardig zijn het sanctiebeleid en de aanpak op school- en lerarenniveau rond taal- en geletterdheid. Het zorgteam en de werkgroep geletterdheidsbeleid zijn de motor tot verdere ontwikkeling van deze processen.

De school verzamelt en analyseert tal van kwalitatieve en kwantitatieve gegevens. Ze gebruikt die voor het bepalen van beleidsprioriteiten en het bewaken van de kwaliteit. Een meer doelgerichte opvolging van de kwaliteitszorg in de vakgroepen kan ervoor zorgen dat de leerplanrealisatie in alle vakken beter gegarandeerd wordt.

Tijdens de doorlichting toonden de schoolleiding en het schoolteam daadkracht en expertise om de vastgestelde tekorten op korte termijn zelfstandig weg te werken zonder opvolging van de inspectie. Om deze reden beslist het doorlichtingsteam een gunstig advies toe te kennen voor de erkenningsvoorwaarden. Ook voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' krijgt de school een gunstig advies.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 B	maatschappelijke vorming, techniek	
Graad 1 Elektriciteit - Metaal	maatschappelijke vorming	
Graad 2 BSO Basismechanica	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Elektrische installaties	project algemene vakken	specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Elektrotechnieken		elektriciteit
Graad 3 BSO Auto		specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Auto-elektriciteit		specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Koel- en warmtechnieken		specifiek gedeelte

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Maatschappelijke vorming (MAVO) in de eerste graad B-stroom (leerplan D/2011/7841/019)

Voldoet niet

Niet alle leerplandoelstellingen worden aangeboden en geëvalueerd. Zowel het aanbod als de evaluatie zijn onvoldoende op het juiste beheersingsniveau.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Gepubliceerd materiaal in het eerste leerjaar en zelfontwikkeld materiaal van wisselende kwaliteit in het eerste en tweede leerjaar, vormen de basis van het aanbod.

Er stellen zich bij het aanbod een aantal knelpunten.

Een eerste knelpunt is de onvolledigheid van het aanbod. Ruim één vierde van de doelen kwamen vorig schooljaar niet aan bod. Zo ontbreken verschillende leerplandoelstellingen rond de thema's wonen, de stad, budgetbeheer en vrijetijdsbesteding. Enkele doelstellingen krijgen een zeer beperkte behandeling, zoals bijvoorbeeld kennismaking met de Rechten van de Mens en van het Kind.

Een tweede knelpunt is het beheersingsniveau van het aanbod. Dit blijft bij veel leerplandoelstellingen steken op het kennisniveau, en gaat niet tot op het vaardigheidsniveau. In de verschillende domeinen komen voorbeelden aan bod, maar de leerlingen worden nauwelijks aangezet tot vergelijken met hun eigen situatie en daaruit conclusies trekken.

Een derde knelpunt is het beperkte gebruik van functionele contexten en het aanbod van oefenkansen. Zo zijn er in het domein functionele taalvaardigheid weinig oefenkansen om hun eigen mening over een actuele gebeurtenis te geven en te beargumenteren. De oefeningen in het domein functionele rekenvaardigheid missen vaak een functionele context. Stappenplannen, spreek- en schrijfkaders komen weinig aan bod.

Onderwijsorganisatie

Organisatie curriculum

De lessen worden in afzonderlijke lesuren aangeboden. Dit belemmert het projectmatig werken aan grotere opdrachten. Ondanks de eerder kleine klasgroepen staan er weinig projectmatige en extramurale activiteiten op het programma.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Het lokaal voor maatschappelijke vorming is degelijk uitgerust met al het materiaal dat het leerplan voorschrijft, maar er ontbreken computers voor de leerlingen. Dit bemoeilijkt het bereiken van ICT-vaardigheden. Er zijn wel computerlokalen in de school die voldoende beschikbaar zijn.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Sinds een aantal schooljaren heeft de school sterk ingezet op een krachtig evaluatiebeleid. De implementatie hiervan tot op het niveau van de vakgroepen is volop in ontwikkeling. Voor MAVO is er een vorm van gespreide evaluatie, die bestaat uit kleine en grotere toetsen.

De knelpunten in het aanbod laten zich ook voelen in de evaluatie. De opdrachten binnen de verschillende domeinen missen vaak functionaliteit. De evaluatie beperkt zich bovendien hoofdzakelijk tot het kennisniveau en gaat niet tot op het competentieniveau, waardoor de leerplandoelstellingen niet op het juiste beheersingsniveau geëvalueerd worden. Dit alles maakt dat de evaluatie niet valide is.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Leerlingen krijgen MAVO in een veilig en beschermend leerklimaat aangeboden. Er is een grote betrokkenheid bij het welzijn van de leerlingen. De lessen verlopen gestructureerd en het ondersteunend materiaal is verzorgd.

In het teken van 'leren leren' en organisatiebekwaamheid maken de leerlingen nog onvoldoende structureel gebruik van stappenplannen en leerstrategieën.

De zeer gestuurde aanpak zorgt ervoor dat het ontwikkelingsproces van de leerlingen op weg naar zelfredzaamheid en autonoom leren vertraagd wordt.

Deskundigheidsbevordering

De vernieuwde vakgroep PAV heeft ook het vak MAVO in haar overleg opgenomen. De pedagogische begeleidingsdienst begeleidt het ontwikkeltraject van de vakgroep van dichtbij. Er is voldoende garantie dat zowel de vakgroep als de directie de hierboven beschreven knelpunten zullen aanpakken en wegwerken.

4.1.1.2 Techniek in eerste leerjaar B (leerplan D/2010/7841/020)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden onvoldoende nagestreefd en de evaluatie is niet valide. De minimale materiële vereisten zijn niet beschikbaar.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Niet alle leerplandoelstellingen worden effectief nagestreefd bij de leerlingen. Een grondige leerplanstudie is niet het vertrekpunt geweest bij de ontwikkeling van het aanbod. De verkenningsgebieden verzorging en bouw zijn vorig jaar niet aan bod gekomen. De school richt acht wekelijkse lestijden in. De vakgroep koos als verkenningsgebieden ICT, hout, bouw, metaal, elektriciteit en verzorging. Daarmee mikt zij lager dan de aanbeveling om per wekelijkse lestijd één verkenningsgebied aan te bieden. Naast het vastgestelde hiaat schept het aanbod te weinig kansen voor de leerlingen om hun talenten voor techniek in de verschillende gebieden te ontdekken.

Wekelijks krijgen de leerlingen één uur ICT, zonder dat er een integratie in de andere techniekprojecten zichtbaar is. Het gaat om afzonderlijke, eerder klassieke en losstaande, ICT-opdrachten. Daarnaast zondert de school de andere verkenningengebieden ook af in deelvakken. Die kunstmatige indeling verhindert de natuurlijke integratie van verschillende verkenningengebieden in de projecten.

In een aantal opdrachten beleven de leerlingen het technisch proces niet. Zij voeren een gesloten opdracht uit, maar zijn niet bezig met het omschrijven van een probleem, het bedenken van een oplossing, het realiseren, in gebruik nemen en de evaluatie ervan. Te veel opdrachten zijn niet meer dan een stappenplan. Een aantal projecten nemen te veel tijd in beslag, waardoor een succeservaring te lang uitblijft.

Veel opdrachten zijn oefeningen die passen in het beroepenveld dat aansluit bij het verkenningengebied. Daarbij zien de leerlingen de techniek niet als gebruiker, zoals het leerplan voorschrijft, maar als beginnend vakman.

De leerlingen zijn in veel activiteiten bezig met gevarieerde vormen van hanteren, conform het leerplan. Het evenwicht tussen het volume ondersteunende kennis en het hanteren is goed gekozen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Voor de verkenningengebieden verzorging en bouw beschikken de leraren niet over de minimale materiële vereisten. Voor verzorging gebruiken de leerlingen enkel verzorgingsproducten. Voor bouw zijn er zo goed als geen gereedschappen en materialen beschikbaar.

De vaklokalen zijn ruim en voldoende uitgerust met gereedschappen, machines en materiaal om de techniekprojecten te realiseren in de verkenningengebieden hout, metaal, ICT en elektriciteit.

Er is voldoende ICT-infrastructuur beschikbaar voor de leerlingen in de computerklas, maar voor een goede integratie in de projecten zijn computers voor de leerlingen nodig in de vaklokalen waar ze werken aan hun projecten.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Door de ernstige hiaten in het aanbod is de evaluatie zeker niet volledig, noch evenwichtig.

De bundels zijn voorzien van evaluatiefiches. Die fiches zijn gemaakt volgens het sjabloon dat in de school aanbevolen wordt en vermelden concrete criteria. De leerlingen kunnen zich met die fiches zelf beoordelen. De leraren vullen aan met hun evaluatiecijfers. De leraren gebruiken die fiches niet voor alle leeractiviteiten. Soms geven zij nog cijfers zonder duidelijke criteria of cesuur.

Doorgaans is het verwachte beheersingsniveau goed gekozen in de beoordeling van de resultaten.

Leerbegeleiding De leraren hanteren verscheidene activerende werkvormen. Zij realiseren een
Preventief ordelijk en productief leerklimaat. Hun taalgebruik is correct. Zij werken aan
Curatief een betere taalbeheersing bij de leerlingen en de ontwikkeling van hun vakjargon.

De leerlingen verkennen binnen het beperkte aantal verkenningsgebieden hun talenten en de leraren helpen hen bij de oriëntatie naar een goede studiekeuze in het beroepsvoorbereidend leerjaar.

Deskundigheidsbevordering De leraren techniek vormen een vakgroep met de leraren uit het beroepenveld
Overleg Metaal-elektriciteit. De vakgroepvergaderingen zijn niet van die aard om de
Vorming kwaliteit van de lespraktijk te verbeteren, en de frequentie is te laag om een werkelijke hefboom te betekenen voor de onderwijskwaliteit. In de verslaggeving staan wel werkpunten gesignaleerd, maar er is geen effect zichtbaar op de klasvloer. De weinig effectieve werking is deels te verklaren door opdrachtverschuivingen van de leraren en éénmalige gebeurtenissen in de loop van vorig schooljaar.

De vakgroep toont zich erg veranderingsbereid en beschikt over voldoende expertise en reflectief vermogen om de vastgestelde tekorten zelfstandig weg te werken.

4.1.1.3 Project algemene vakken (PAV) in bso tweede graad (leerplan D/2012/7841/014)

Voldoet

Het onderwijsaanbod beantwoordt in voldoende mate aan de leerplandoelstellingen. De uitrusting ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod De doelstellingen van de verschillende leerplanclusters komen geïntegreerd aan
Volledigheid bod in maatschappelijk relevante thema's die aansluiten bij de leefwereld van
Evenwicht de leerlingen, en die een aantal contexten van de vakoverschrijdende
Beheersingsniveau eindtermen dekken. Het beheersingsniveau, de kwaliteit en de functionaliteit
Samenhang van het aanbod verschillen echter per leraar en uit zich vooral in de kwaliteitsverschillen bij het zelfontwikkeld materiaal. De grote groep anderstalige leerlingen en nieuwkomers vraagt nog meer systematische aandacht voor een functioneel aanbod.

Sinds vorig schooljaar werkt de vakgroep aan de horizontale en verticale samenhang van het aanbod. Ze staan hier aan het begin van een ontwikkelingsproces. De horizontale vakoverschrijdende samenwerking met de studiegebieden basismechanica en elektrische installaties is beperkt.

De taalvaardigheden zijn voldoende doelgericht opgebouwd rond de pijlers lees- en spreekvaardigheden op basis van een functionele tekstkeuze, maar functionele schrijfopdrachten die aansluiten bij de leefwereld van de leerlingen komen bij bepaalde leraren minder voor.

Rekenvaardigheden komen veelvuldig aan bod, maar zijn niet altijd voldoende ingebed in een functionele context. ICT-toepassingen worden vooral gebruikt voor de realisatie van de doelen met betrekking tot functionele informatieverwerking en -verwerking.

Leerlingen ontwikkelen organisatiebekwaamheid tijdens individuele en groepsopdrachten. Lovenswaardig zijn de buitenschoolse opdrachten in bepaalde lesgroepen zoals de verkeerswandeling, het bezoek aan een bank en een winkelbezoek. Sommige leraren hechten voldoende belang aan de actualiteit en koppelen die voldoende aan de doelen met betrekking tot tijd en ruimtebewustzijn. In een aantal lesgroepen is er te weinig aandacht voor maatschappelijke voorzieningen in de eigen regio.

Sommige leraren trachten zo goed mogelijk in te spelen op de noden van de leerlingen. Zo is er in de tweede graad al aandacht voor solliciteren en het schrijven van een curriculum vitae op vraag van de leerlingen zelf die vaak al op leeftijd zijn om vakantiewerk te doen.

De aandacht voor doelen die betrekking hebben op 'wetenschap en samenleving' is minimaal. De mate waarin Frans structureel aan bod komt, is niet duidelijk.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

De school groepeerde de uren PAV structureel in clusters van twee lesuren. Dit bevordert het werken met uitgebreide taken en buitenschools leren. Op één uitzondering na geeft één leraar alle PAV-uren in één klas. Deze manier van organiseren biedt garanties op het vlak van structuur en duidelijkheid voor de leerlingen. De leerlingen zitten samen per vakopleiding. Dit maakt het organisatorisch interessant om per klasgroep linken te leggen met het specifieke gedeelte van de vakopleidingen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De PAV-lokalen zijn degelijk uitgerust met alle leermiddelen die het leerplan vereist. De ruime, lichte lokalen zijn voorzien van een aantal computers waardoor de leerlingen hun ICT-vaardigheden individueel of in groepjes kunnen oefenen. De leraren zetten de leermiddelen adequaat in om de leerplandoelstellingen te realiseren.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Sinds een aantal schooljaren heeft de school sterk ingezet op een krachtig evaluatiebeleid. De implementatie hiervan tot op het niveau van de vakgroepen is volop in ontwikkeling. De vakgroep PAV hanteert een vorm van gespreide evaluatie, die bestaat uit kleine en grotere toetsen.

De toetsing is voldoende representatief, maar niet alle leraren volgen consequent het functionaliteitsprincipe. Bij sommige leraren is er nog een belangrijk aandeel 'kennis', met vragen die het weetjesniveau niet overstijgen, wat niet de bedoeling van het PAV-curriculum is. Andere leraren evalueren via rijke geïntegreerde opgaven met een hoog functionaliteitsgehalte. Eén van de grote uitdagingen voor de vakgroep bestaat erin om tot een gelijkvormige, kwaliteitsvolle en functionele manier van evalueren te komen met transparantie criteria die sporen met de leerplandoelstellingen.

Een aantal taken en toetsen bevatten duidelijke evaluatiecriteria en sluiten aan bij het onderwijsleerproces, maar de communicatie met de leerlingen over de aangeleerde strategieën, gehanteerde hulpmiddelen en stappenplannen is nog niet systematisch.

De vakgebonden attitudes worden nog niet expliciet in de evaluatie meegenomen. Zelf- en peerevaluatie komen voor, maar hebben nog geen vaste plaats binnen het leer- en evaluatieproces.

Vanaf dit schooljaar is het de bedoeling dat het vak PAV een kwaliteitsvolle bijdrage tot de geïntegreerde proef zal leveren.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leraren bouwen een vertrouwensrelatie met de leerlingen op die resulteert in een veilig en motiverend leerklimaat. De leraren zijn sterk betrokken bij het welzijn van hun leerlingen en werken doelbewust aan hun zelfbeeld. In de klassen heerst over het algemeen een aangenaam, respectvol en gestructureerd leer- en leefklimaat.

Leerlingen die nog extra individuele zorg nodig hebben, kunnen hiervoor een beroep doen op een van de logopedisten. De school zet sterk in op geletterdheidsontwikkeling over alle vakken heen. Vanuit het beleid is er veel aandacht voor taalgericht onderwijs. De taalcoach biedt op dit vlak waardevolle ondersteuning. De structuur en de kwaliteit van de lay-out van het cursusmateriaal verschilt sterk per leraar. Sommige leraren maken systematisch gebruik van stappenplannen, spreek- en schrijfkaders, andere leraren bieden weinig houvast en structuur.

Deskundigheidsbevordering

Tot vorig schooljaar was er een beperkte structurele samenwerking binnen de vakgroep PAV. Er waren frequent wissels van titularissen voor het vak, wat de horizontale en verticale samenhang bemoeilijkte. De niet gelijkgerichte visie van de verschillende leraren op het vak PAV was hinderlijk voor een degelijk vakoverleg.

De vernieuwde vakgroep is terug in overleg gegaan om zo te groeien tot een gelijkgerichte visie op PAV. De aanwezige goede praktijkvoorbeelden vormen een inspiratiebron om de lijnen voor de toekomst verder uit te bouwen. Bovendien heeft de vakgroep in dit veranderingsproces de pedagogische begeleiding onder de arm genomen. Zo zijn de eerste stappen gezet naar meer horizontale en verticale samenhang, ook met het vak maatschappelijke vorming in de eerste graad. Er is nu ook veel meer sprake van structurele uitwisseling van expertise bij het uitwerken van thema's. Deze hernieuwde vakgroepwerking heeft op korte termijn al tot merkbare kwaliteitsverbeteringen geleid.

4.1.1.4 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Elektrische installaties (leerplan D/2009/7841/001)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden niet in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatiepraktijk is onvoldoende valide. De leraren beschikken niet over alle minimale materiële vereisten.

Onderwijsaanbod	Sinds vorig schooljaar investeert de vakgroep, die veel nieuwe leden telt, in een projectmatige aanpak afgestemd op het leerplan. De eerste resultaten zijn zichtbaar in het cursusmateriaal. De onderwijspraktijk volgt echter nog niet voldoende het uitgetekende plan. Hierdoor ontstaan belangrijke tekorten.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Uit de doorlichting blijkt dat twee factoren hier in grote mate toe bijdragen: de leereffecten en het tekenen. De leraren beschikken in het lokaal voor uitvoeringsmethoden en praktijk niet over computers met aangepaste CAE-software (Computer Aided Engineering). De leerlingen tekenen quasi uitsluitend op papier. In deze aanpak stellen de leraren de ontwikkeling van handmatige tekenvaardigheden centraal. Het leerplan verwacht echter de verhoging van het waarnemings- en voorstellingsvermogen en het lezen, begrijpen en interpreteren van de tekeningen en schema's. Het tekenen op papier vraagt veel onderwijstijd, die bijgevolg niet efficiënt wordt benut.

De andere factor betreft de leereffecten in het eerste jaar. Leerlingen ontwikkelen onvoldoende inzicht in het voorbereiden en uitvoeren van de werkzaamheden. Ze bereiden wel hun constructiewerk voor, maar krijgen tijdens de uitvoering onvoldoende inzicht in hoe elektriciteit werkt. De theorie staat teveel los van de praktijk, waardoor de leerlingen er het nut niet voldoende van inzien en deze zijn rol als onderbouwing voor de praktijk niet kan spelen. Hoewel de meeste leerlingen slagen in het eerste jaar, is in het tweede jaar opnieuw een diepgaande behandeling van essentiële basisonderwerpen (wet van Ohm, serie- en parallelschakeling van weerstanden, veiligheid, draden) nodig. Ook dit vraagt zeer veel onderwijstijd. Het geheel zorgt ervoor dat de leraren hun planning niet kunnen afwerken. Teveel onderwerpen blijven onbehandeld of de behandeling gebeurt niet op het voorgeschreven beheersingsniveau. Dit is het geval voor leerplandoelstellingen 30, 33, 38, 39, 56, 59, 61, 64, 83, 91, 106 en 107.

De leraren hanteren een leerlijn die niet steeds logisch is geordend en het ontwikkelingsniveau van de leerlingen niet steeds volgt. Complexere en abstractere onderwerpen komen aan bod voor eenvoudigere onderwerpen. Dit is het gevolg van voorkeuren van leraren en niet van een leerlinggericht denkproces.

In het onderwijsproces ontbreekt soms de aandacht voor veiligheid. Leerlingen bouwen schakelingen met genaakbaar koper, strippen draden foutief met risico's op kabelbreuk en brandgevaar tot gevolg, kopen gereedschap (schroevendraaiers en tangen) die onvoldoende veilig zijn, om op hoogte te werken gebruiken ze stoelen in plaats van ladders, ze hameren met tangen in plaats van met hamers. Draadgebrek leidt ertoe dat schakelingen voor stopcontacten gemaakt worden met draden met een doorsnede van 1,5mm². Een aanzienlijke hoeveelheid schakelmateriaal, automaten en kasten zijn stuk of niet langer volledig (bijvoorbeeld door ontbrekende aardingsrails). Sommige leraren laten kansen liggen om het goede voorbeeld te geven via feedback, via hun voorbeeldrol en via de uitrusting en werkwijzen. Dit alles leidt ertoe dat vele leerlingen onvoldoende oog hebben voor veiligheid, waardoor sommige leraren in het tweede jaar een deel van hun onderwijstijd moeten opofferen aan het remediëren hiervan.

Waar mogelijk verhogen de leraren het realiteitsgehalte van de opleiding door zowel in de school als bij externen elektriciteitswerken uit te voeren. Deze werken sluiten aan bij het profiel van de studierichting en zijn voor de leerlingen relevant, interessant en motiverend.

Onderwijsorganisatie
Samenstelling klasgroepen

De school plant regelmatig twee klasgroepen uit inhoudelijk verwante studierichtingen tegelijkertijd in het ruime praktijklokaal. Mede dankzij de grote collegialiteit leidt dit tot een krachtiger leerproces. De leraren versterken elkaar zowel inhoudelijk als op praktisch vlak, waardoor ze het leerproces van de leerlingen nog beter kunnen ondersteunen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie vertoont dezelfde tekorten als het onderwijsaanbod: ze is onvolledig en niet steeds op het juiste beheersingsniveau.

Wat de leraren evalueren in de praktijklessen, evalueren ze meestal op een doordachte manier. Ze gebruiken een evaluatiewijzer met aandacht voor zelfevaluatie. De focus ligt op doelstellingen en inhouden, maar niet op criteria. De vakgroep leverde hiertoe al wel inspanningen. Leerlingen en leraren expliciteren buiten de werkpunten eveneens de zaken die goed gaan. De leerlingen krijgen hierdoor ook steeds positieve feedback, wat hen motiveert en hun zelfbeeld positief beïnvloedt. De evaluatie van de theorie gebeurt aan de hand van taken, tussentijdse toetsen en ook summatieve toetsen van grotere leerstofgehelen. Deze laatste worden soms in de klas voorbereid om de taaldrempel te verlagen. Enkele dagen later leggen de leerlingen exact dezelfde toets opnieuw af, deze keer zelfstandig. Hierdoor weet een leraar echter niet of hij meet wat de leerling geleerd heeft tijdens het onderwijsproces, of meet wat die enkele dagen kon onthouden of selectief gememoriseerd heeft na de voorbereiding. Deze aanpak mist validiteit en biedt weinig taalsteun. Ze sluit niet aan op het geïntegreerde karakter van deze studierichting en de visie van de school op evaluatie.

Taken en toetsen vermelden regelmatig de puntenverdeling, maar niet steeds. Dit vermindert de transparantie.

Een leerling krijgt afhankelijk van de leraar meer of minder mondelinge leerondersteunende feedback. De vakgroep ontwikkelde nog geen gemeenschappelijke aanpak hiervan. Door de leerlingen de feedback niet ook beknopt schriftelijk te geven, laten de leraren kansen liggen om het leerproces krachtiger te ondersteunen. Bij de projectdossiers en de evaluatie van praktijk doen ze dit wel, wat een sterk punt is.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leraren ondersteunen het leerproces met projectdossiers voor de praktijkopdrachten en eigengemaakte bundels voor de theoretische doelstellingen. De projectdossiers bevatten duidelijke kernachtige opdrachten. De leerlingen vullen ze aan met extra informatie en aandachtspunten van de leraar, die hiermee de individuele leerlingen gerichte feedback geeft. Dit is een sterk punt. De projectdossiers beslaan nog niet het volledige leerplan, wat te verklaren is vanuit het onvolledige onderwijsaanbod. De vakgroep ontwikkelde voor dit schooljaar projectdossiers die deels de tekorten opvullen. Bij de uitvoering van de projecten krijgen de leerlingen snel een grote mate van zelfstandigheid. Dit vormt voor vele leerlingen initieel een grote uitdaging. De coachende aanpak die de leraren dan hanteren, leidt ertoe dat de zelfredzaamheid en zelfstandigheid van de leerlingen vergroot. Sommige bundels voor de theoretische doelstellingen zijn toe aan een screening, om deze actueel te maken en om inhoudelijke (schoonheids)fouten recht te zetten. Het is daarbij belangrijk het onderscheid te maken tussen wat het Algemeen Reglement op Elektrische Installaties voorschrijft en wat vakmannen doen als goede praktijk. De behandeling van de theoretische doelstellingen gebeurt voornamelijk via het onderwijsleergesprek.

De leraren ondersteunen de algemene en vakspecifieke taalontwikkeling door de leerlingen geregeld en op verschillende manieren met de vaktermen vertrouwd te maken. Dat de leraren aan de leerlingen regelmatig vragen om hun projecten toe te lichten, stimuleert dit verder.

De leraren sporen leerlingen aan om kostenbewust behoeften aan te kopen. Ze dienen er evenwel over te waken dat deze terechte spaarzaamheid niet resulteert in de aankoop van onvoldoende veilig gereedschap.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De leraren beschikken niet over de minimale materiële uitrusting. Een geïntegreerde aanpak voor tekenen wordt bemoeilijkt door de afwezigheid van computers in de praktijklokalen. Sommige gereedschappen, didactisch materiaal voor proeven, (verbruiks)materialen en instrumenten ontbreken of zijn niet langer geschikt om te gebruiken. De school is zich bewust van de meeste tekortkomingen. Ze toonde tijdens de doorlichting de geplaatste alsook de reeds geleverde bestellingen en de geplande acties (aankopen begroot in en gepland voor begin 2017). Het plan komt tegemoet aan de meeste tekorten. De directie beseft dat ze dit plan volledig dient uit te voeren opdat de leraren tegen 2017 over de minimale materiële uitrusting beschikken om het leerplan volledig en kwaliteitsvol te realiseren.

Deskundigheidsbevordering

Overleg
Vorming

De leraren vormen een hechte vakgroep die vooruit wil. Er zijn snelheidsverschillen tussen leraren, wat soms voor spanningen zorgt. Dankzij hun leerbereidheid en -vermogen, open houding en (zelf)kritische blik slagen ze erin belangrijke problemen te identificeren en er vooruitgang in te boeken. De vakgroep legde al een indrukwekkend groeitraject af op het vlak van onderwijsaanbod en evaluatie. Dit traject, de doortastende en planmatige aanpak alsook de ondersteuning van de directie bieden de basis waarmee de school op korte termijn zelfstandig alle vastgestelde tekorten kan wegwerken.

De vakdeskundigheid van de meeste leraren valt op. Ze weten de leerlingen te boeien dankzij ruime onderwijservaring en/of eerdere tewerkstellingen in de privésector waardoor ze goed weten wat het beroep inhoudt.

De vakgroep overlegt zowel formeel als informeel. Uit de verslagen van de formele overleggen blijkt een goede onderlinge samenwerking tussen alle leraren elektriciteit, met aandacht voor zowel organisatorische als pedagogisch-didactische onderwerpen. Leraren zien verdere professionalisering, de goede onderlinge samenwerking en de gestructureerde vakgroepwerking terecht als belangrijke en te borgen sterktes van hun vakgroep.

4.1.1.5 Elektriciteit in tso tweede graad in de studierichting Elektrotechnieken (leerplan D/2009/7841/002)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen worden op het juiste beheersingsniveau gerealiseerd. De evaluatie is valide. Het didactisch materiaal en de schooluitrusting ondersteunen voldoende het bereiken van de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Uit de doorlichting blijkt dat de leraren de meeste leerplandoelstellingen aanbieden. De beperkte onvolledigheden in het aanbod ontstaan door onzorgvuldigheden en planningsproblemen. De leraren zijn zich hiervan bewust en sturen bij om het onderwijsaanbod zo volledig mogelijk te behandelen.

De leerlingen behandelen de aangeboden leerplandoelstellingen meestal op het voorgeschreven beheersingsniveau. Af en toe echter primeert het leerboek in plaats van het leerplan, bijvoorbeeld voor sommige proefondervindelijke doelstellingen. De leraren laten hier kansen liggen tot het verder ontwikkelen van de basiswetenschappelijke competenties, omdat het aantonen van verschijnselen en het toelichten ervan niet centraal staan. De aanpak in het cursusmateriaal dat ze zelf ontwikkelden, sluit wel goed aan op het leerplan.

Voor enkele doelstellingen (DS) gaan de leerlingen te weinig zelf aan de slag. Het gaat hierbij over DS 30 'Zelfstandig een elektrisch dossier van een residentiële elektrische installatie samenstellen aan de hand van een CAE pakket.', DS 68 'De spreidingsweerstand meten en de meetresultaten toelichten.' en DS 93 'Zelfstandig weerstand- en continuïteitsmetingen uitvoeren.'. De doelstellingen omtrent kostprijs en planning komen slechts minimaal aan bod. De leraren weten dit en uit de nieuw ontwikkelde projectdossiers blijkt een bijsturing ter zake. De beschikbaarheid van computers in het praktijklokaal zal de geïntegreerde behandeling van doelstellingen inzake tekenen met CAE-pakketten mogelijk maken.

De leraren hanteren een logische leerlijn. Die gaat uit van een groeiende zelfstandigheid van de leerlingen in projectopdrachten die gaandeweg complexer worden. De leerlijn is voldoende afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen en houdt rekening met de specifieke leerlingenkenmerken van de doelgroep.

Halverwege het tweede jaar organiseren de leraren een aantal van hun praktijklessen in de studierichtingen Autotechnieken en Koel- en warmtechnieken. Hierdoor komen de leerlingen van zeer nabij in contact met deze studierichtingen en toekomstige beroepsmogelijkheden. Dit is een grote meerwaarde in het studie- en beroepskeuzeproces van de leerlingen.

De leraren maken de leerlingen vertrouwd met belangrijke veiligheidsregels en -procedures. In hun voorbeeldrol geven ze in de praktijklessen echter soms te weinig aan veiligheid gerelateerde feedback, waardoor ze kansen missen om de veiligheidsattitude verder aan te scherpen. Zo blijven gevallen kabels lang liggen, gebruiken leerlingen niet altijd ladders om op hoogte te werken en gebruiken ze sommige gereedschappen op een foutieve manier.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De leraren baseren de evaluatie van de theoretische en proefondervindelijke doelstellingen op taken, tussentijdse overhoringen, proefwerken en examens. Hier en daar komen vragen voor die niet duidelijk zijn. De leerlingen weten dan niet goed welk antwoord de leraar verwacht. De puntenverdeling is veelal transparant, logisch en houdt rekening met het belang van een doelstelling. Het beheersingsniveau sluit over het algemeen voldoende aan op het leerplan. Sporadisch is dit niet zo, wat in deze gevallen te wijten is aan een te theoretische benadering in het onderwijsaanbod. De onvolledigheden in het onderwijsaanbod zijn eveneens zichtbaar in de evaluatiepraktijk. Het geheel van de evaluatie van de theoretische en proefondervindelijke doelstellingen is evenwel voldoende valide.

Voor de evaluatie van de praktijk werken de leerlingen met een zelfevaluatie, die de leraren aanvullen met hun eigen evaluatie. Ze baseren zich hiervoor op een combinatie van doelstellingen en inhouden, die nog niet structureel zijn uitgewerkt naar duidelijke criteria. Leerlingen en leraren expliciteren buiten de werkpunten eveneens de zaken die goed gaan. De leerlingen krijgen hierdoor ook steeds positieve feedback, wat hen motiveert en hun zelfbeeld positief beïnvloedt.

Het geheel van de evaluatie van de theoretische, proefondervindelijke en praktische doelstellingen is voldoende evenwichtig.

De leraren geven vooral mondeling vakspecifieke feedback over de praktische doelstellingen. Voor de theoretische doelstellingen geven ze die nog niet. Ze laten hierdoor verschillende kansen liggen om het leerproces krachtiger te ondersteunen.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leraren hanteren leerboeken, die ze aanvullen met eigengemaakt materiaal en remediëringsbundels. Voor de praktische doelstellingen vullen ze het leerboek aan met eigengemaakte projectdossiers. Over het algemeen is het materiaal voldoende afgestemd op het voorgeschreven beheersingsniveau. Het materiaal voor de behandeling van sommige proefondervindelijke doelstellingen zet echter te hard in op proefuitvoering en onvoldoende op de ontwikkeling van basiswetenschappelijke competenties (aantonen, toelichten).

Al het materiaal is duidelijk gestructureerd. In combinatie met een verzorgde en eenvormige opmaak ondersteunt dit het leren van de leerlingen. De leraren stimuleren de algemene en vakspecifieke taalontwikkeling van de leerlingen. Ze geven zelf terecht aan dat dit best nog uitgebreider gebeurt, gezien de specifieke uitdagingen van hun doelgroep.

In de lessen hanteren de leraren voor de theoretische en proefondervindelijke doelstellingen voornamelijk het onderwijsleergesprek. Voor de praktijkdoelstellingen krijgen de leerlingen via de projectdossiers een grote mate van zelfstandigheid. Ze werken op hun eigen tempo de projecten af en de leraren treden op als coach. Bij problemen helpen ze de leerlingen op weg via het technisch proces, waardoor ze de zelfredzaamheid van de leerlingen stimuleren.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De leraren beschikken over voldoende uitrusting om het leerplan kwaliteitsvol te realiseren. Voor de behandeling van doelstellingen inzake tekenen maken ze gebruik van computers in een apart tekenlokaal. De leraren geven terecht aan dat ze computers in het praktijklokaal missen. Deze zouden een geïntegreerde en meer realistische behandeling van doelstellingen inzake tekenen met CAE-pakketten mogelijk maken, wat een grote meerwaarde betekent in het leerproces van de leerlingen.

Niet alle aspecten van de schooluitrusting ondersteunen de ontwikkeling van een veiligheidsgerichte attitude. In een andere studierichting voorziet de school investeringen inzake gereedschappen, (verbruiks)materialen en instrumenten. Aangezien de tweede graad Elektrotechnieken het praktijklokaal deelt met deze studierichting en gezien de professionaliteit en collegialiteit van de vakgroep elektriciteit, is het aannemelijk dat met deze investeringen veel van de aan veiligheid gerelateerde problemen in beide studierichtingen opgelost worden.

Deskundigheidsbevordering

Overleg
Vorming

De leraren vormen een goed samenwerkend team, dat ook studierichtingoverschrijdend samenwerkt met collega's in verwante vakken. Dit zorgt voor een waardevolle uitwisseling van ontwikkeld materiaal. De vakgroep beseft dat een blijvende aandacht voor de eigenheden van de onderwijsvormen bso en tso belangrijk is, en dat ze daar steeds het uitgewisselde leermateriaal op dient af te stemmen. De vakgroep hanteert een gezonde kritische blik op het eigen functioneren, waardoor weinig blinde vlekken ontstaan op het vlak van de leerplanrealisatie. Waar nodig, sturen de vakgroepleden bij. De vakdeskundigheid van de meeste leraren valt op. Ze weten de leerlingen te boeien dankzij ruime onderwijservaring en eerdere tewerkstellingen in de privésector waardoor ze goed weten wat het beroep inhoudt.

De vakgroep overlegt zowel formeel als informeel. Uit de verslagen van de formele overleggen blijkt een goede onderlinge samenwerking tussen de leraren elektriciteit, met aandacht voor zowel organisatorische als pedagogisch-didactische onderwerpen. De leraren zien verdere professionalisering, de goede onderlinge samenwerking en de vakgroepwerking terecht als belangrijke elementen in hun succesvolle aanpak.

4.1.1.6 Specifiek gedeelte in bso derde graad in de studierichtingen Auto en Auto-elektriciteit (leerplan D/2012/7841/027 en D/2007/0279/008)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen en de evaluatie is valide. De uitrusting voldoet om de leerplandoelstellingen te realiseren.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leeractiviteiten stroken met de leerplandoelstellingen. De leraren houden goed rekening met het verwachte beheersingsniveau dat in het leerplan duidelijk omschreven wordt.

De leraren hanteren verscheidene instrumenten om de leeractiviteiten van elke leerling afzonderlijk in kaart te brengen. Het belang van deze instrumenten wordt groter naarmate de trajecten van de leerlingen uiteenlopen wanneer zij werken voor derden uitvoeren in het tweede leerjaar en in Auto-elektriciteit. Enerzijds krijgen de leerlingen de kans om te werken aan recente wagens. Anderzijds verplicht de school zich daardoor om het aanbod nauwgezet te bewaken en de werken te kiezen in functie van de leerbehoeften van de leerlingen. De instrumenten die zij daarvoor hanteert, laten niet toe om dat voldoende doeltreffend te doen. De leraren noteren in een kalender aan welke wagens de leerlingen gewerkt hebben. Zij vermelden echter niet aan welke leerplandoelstellingen of competenties de leerlingen daarbij werken.

Stage is een belangrijk deel van het aanbod. De leraren gebruiken een stageactiviteitenlijst in het voorafgaand overleg. Die lijst is generiek en maakt de leerbehoefte van de individuele leerling niet voldoende duidelijk. De leraren krijgen vaak erg gunstige feedback van de stagegevers en een aantal leerlingen vindt onmiddellijk werk op hun stageplaats.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De werkplaats is uitgerust met voldoende machines en gereedschappen om alle leerplandoelstellingen te realiseren. De zeer grote hoeveelheid onderdelen en het grote aantal motoren op steunen of andere didactische opstellingen beperken de bruikbaarheid van de ruimte ernstig. Machines voor revisie zijn niet voorzien van een veiligheidszone. Veel stapelrekken en allerlei hoeken en zones staan volgestapeld. Door de vorm van het lokaal is het al moeilijk om de leerlingen, die verspreid over het lokaal aan hun opdrachten werken, goed te begeleiden. Door de rommelige staat worden de leraren bovendien nog gehinderd wanneer ze rondwandelen. De ICT-uitrusting in de werkplaats is buiten gebruik. De leerlingen kunnen nog wel een databank raadplegen voor autoherstellingen op de computer van de leraar.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De leerlingen worden permanent geëvalueerd. In een aantal van de praktijkbundels zijn er evaluatiefiches. Die fiches zijn gebaseerd op het model dat in de hele school aanbevolen wordt. Hoewel de omschrijving van de cesuren niet echt concreet is, geven de fiches wel goede criteria en ruimte voor zelfevaluatie. Niet alle leraren gebruiken die fiches. De cijfers worden in dat geval veeleer intuïtief en weinig transparant gegeven. Het is met de huidige instrumenten niet mogelijk om te achterhalen welke doelstellingen een leerling uit het tweede leerjaar bereikt heeft. De leraren maken een overzicht van de werken die zij aanbieden, maar in de evaluatiepraktijk gaat het verband verloren tussen de waardering die zij geven en de oefening waar die bij hoort. De implementatie van het evaluatiebeleid gebeurt op verschillende snelheden waardoor het geheel niet meer gelijkgericht en transparant is. De stage-evaluatie verloopt in overleg met de stagegever. Die geeft zijn beoordeling via een formulier met pictogrammen. Die indrukken zijn de basis voor het gesprek dat de stagebegeleider met hem voert. De stagebegeleider beslist over het cijfer.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leerlingen gebruiken in de theoretische leeractiviteiten syllabi die de leraren samenstellen uit andere werken of zelf creëren. De vormgeving is niet steeds eenvormig en wisselt ook van kwaliteit. De structuur is voldoende goed om het leerproces te ondersteunen. De meeste praktijkbundels zijn onvoldoende geschikt om de leerlingen te motiveren om zelfgestuurd te werken in praktijk. Veel instructies worden uitsluitend mondeling meegedeeld. De leraren kunnen op deze manier een systematische kwaliteitsverbetering moeilijk waarborgen en zij besteden veel van hun energie aan het voortdurend geven van de volgende instructies. De bundels voor de lessen theorie en labo Auto-elektriciteit zijn wel functioneel en faciliteren de leeractiviteiten in die mate dat de volledige aandacht van de leraar kan gaan naar optimale begeleiding op maat van elke leerling.

Als leerlingen moeilijkheden ondervinden bij de verwerking van de leerstof, kunnen zij tijdens elke middagpauze rekenen op remediëringslessen. Zoals uitgestippeld door de directie, kunnen leerlingen na een gewettigde afwezigheid overhoringen bijmaken.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep vergadert regelmatig op formele wijze. De directie doet *Overleg* voorstellen voor de agenda en de leraren vullen aan. Zij overleggen ook veel op *Vorming* informele wijze. Doordat ze regelmatig samen werken in de praktijklessen vormt de vakgroep een goed team.

De leraren scholen voldoende vaak bij. Autofabrikanten bieden opleidingen aan en voorzien ook in didactisch materiaal voor scholen. Bij dat aanbod is er ook training voor de leraren. Als leerlingen een opleiding volgen bij de VDAB nemen de leraren ook steeds deel om op de hoogte te blijven.

4.1.1.7 Specifiek gedeelte in tso derde graad in de studierichting Koel- en warmtechnieken (leerplan D/2010/7841/027)

Voldoet

Alle leerplandoelstellingen komen effectief aan bod en de evaluatie is valide. De uitrusting maakt een volledige leerplanrealisatie mogelijk.

Onderwijsaanbod Alle leerplandoelstellingen worden effectief aangeboden. Een degelijke *Volledigheid* leerplanstudie is de basis voor het aanbod. De vakgroep stelt het verwachte *Evenwicht* beheersingsniveau in het lopende schooljaar opnieuw bij. Vroeger lag de *Beheersingsniveau* nadruk vaak op berekeningen die fysische verschijnselen verklaren. Die focus *Samenhang* verschuift nu naar meer functioneel rekenwerk. Zo sluit het aanbod nog beter aan bij leerplan en het studierichtingsprofiel.

De pragmatische aanpak van de vakgroep garandeert een continue bewaking van het evenwicht in de leeractiviteiten.

De stage maakt een belangrijk deel uit van het aanbod van deze graad. De leerlingen gaan zelf op zoek naar een stageplaats in de buurt van hun woonplaats. Omdat de stagegevers zo elk jaar kunnen veranderen, is de systematiek in het overleg erg belangrijk. De school hanteert een stage-activiteitenlijst. Deze heeft eerder het statuut van een suggestie van mogelijke stageactiviteiten. De lijst is generiek en niet aangepast aan de behoeftes van de individuele leerling.

De stagebegeleider van de school peilt naar de tevredenheid van de stagegevers. Uit die gesprekken komen suggesties om het aanbod verder te verbeteren.

Uitrusting De school beschikt over een goed uitgeruste werkplaats. Daarin kunnen de *ICT* leerlingen werken met een grote variatie aan ketels, sanitaire en *Inzet uitrusting* verwarmingstoestellen. Voor het onderdeel koeltechnieken werken de *Leermiddelen* leerlingen met een koelkast, een toogkoeling, diepvriezers, koelkamers en een warmtepomp. De school doet voldoende inspanningen om het materiaal actueel te houden.

De ICT-uitrusting voldoet in de vaklokalen. In het theorielokaal beschikken de leraren over een computer met projectiemogelijkheden om hun lessen te ondersteunen. De leerlingen kunnen het nodige opzoekwerk doen in de werkplaats. Daarvoor is er een computerhoek in de theorieklas. Die opstelling laat toe om vlot ICT te integreren in de praktijkopdrachten.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De school kiest voor een gespreide evaluatie met taken en toetsen die voor een regelmatige bijsturing moeten zorgen en twee examens per jaar. In die evaluaties tijdens het schooljaar peilen de leraren naar het juiste beheersingsniveau. Bij de examens van de theoretische leerstofdelen is de nadruk op toepassingen niet voldoende. De leraren vragen de betekenis van symbolen in contextloze oefeningen en de leerlingen tekenen hele schema's, terwijl tekenen alleen nodig is om in een situatieschets de toestellen te schetsen.

De gip bestaat uit een aantal afzonderlijke, veelal gesloten vragen en een praktische proef. De integratie van beide delen is niet zichtbaar. De antwoorden op de inleidende vragen zijn zeer summier en de begeleidende bundel bevat informatie die weinig of niet verwerkt is. De vakgroep pikte deze werkpunten al eerder op en zorgt voor een betere invulling van dit deel.

De vakgroep PAV ontwikkelde een document dat een leidraad wordt bij de uitwerking van de gip. Daarin is een goed gekozen zelfevaluatie verwerkt die het proces helpt sturen.

Een deel van de examens bestaat uit meerkeuzevragen. De vakgroep koos doelgericht voor deze vorm. De leerlingen zijn er dan al vertrouwd mee als zij een examen afleggen in een gecertificeerd examencentrum voor koeltechniek. De school kiest er niet voor om deze externe examens al met de leerlingen af te leggen omdat de certificaten beperkt geldig zijn en omdat de zeer hoge kosten geen vanzelfsprekendheid zijn voor deze doelgroep.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De vakgroep maakt een inschatting van het beheersingsniveau van de rekenvaardigheden van de leerlingen in het begin van de graad. Wanneer het nodig is, lassen zij bijkomende oefeningen in om ervoor te zorgen dat iedereen kan aanknopen.

Het lesmateriaal dat in gebruik is, is goed van vormgeving en voldoende gestructureerd om het leerproces te ondersteunen. De leraren hanteren een verzorgde taal. Zij hechten veel aandacht aan de ontwikkeling van de schooltaal en het vakjargon. Het lesmateriaal helpt de taalontwikkeling van de leerlingen.

De vakgroep werkt vakoverschrijdend met de leraren Nederlands. Daar bereiden de leerlingen hun sollicitatiegesprek voor in het kader van de stage en oefenen zij op vaktermen. De leerlingen leren zelf instructies geven in correct Nederlands.

De leraren voorzien in twee vaste wekelijkse inhaalmomenten na de lessen. Op dat ogenblik kunnen leerlingen die moeite hebben bij het verwerken van de leerstof terugkomen voor meer uitleg. Tijdens die inhaallessen spijkeren de vakleraren hun leerlingen zelfs bij voor andere vakken. Tijdens de praktijklessen zijn ze meestal individueel bezig en wordt er ook hier en daar geremedieerd.

In het leerlingvolgsysteem maken de leraren meldingen van problemen die opduiken. Ze doen er, indien nodig, ook een melding om bijkomende ondersteuning te vragen. De leercoach nodigt de leerlingen uit voor individuele leerbegeleiding, maar die uitnodiging is vrijblijvend en niet alle leerlingen gaan er op in.

Deskundigheidsbevordering De leraren vormen samen met de collega's van bso Sanitair en centrale verwarming een vakgroep. Ze vergaderen vijf maal per jaar. De directie geeft de belangrijkste agendapunten aan, maar er is steeds ruimte voor eigen inbreng. Zij werken hecht samen en er is veel spontaan informeel overleg. Sommige vergaderingen zijn geheel gewijd aan één thema. Zo hebben ze vorig jaar rond projectmatig werk gewerkt. Over het algemeen zijn de thema's zowel organisatorisch als pedagogisch-didactisch.

*Overleg
Vorming*

De leden van de vakgroep scholen zich regelmatig bij. Zij kiezen uit het nascholingsaanbod van fabrikanten, uit voorstellen van de directie en volgen de activiteiten tijdens de pedagogische studiedagen. Die pedagogische studiedagen krijgen in de school een heel eigen invulling, met inhouden zoals loopbaanbegeleiding of omgang met gedragsproblemen.

De veranderingsbereidheid en de expertise op hun vakgebied en op pedagogisch vlak waarborgen een kwaliteitsvolle groei van het aanbod en de evaluatie.

4.1.1.8 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet niet

De school streeft in onvoldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid De school heeft een impliciete visie op de VOET die vooral gebaseerd is op haar pedagogisch project. Er is echter geen planning die ervoor zorgt dat alle VOET voor alle leerlingengroepen worden nagestreefd, de link met de VOET is te vrijblijvend.

Doelgerichtheid

Dit betekent niet dat de school geen aandacht heeft voor de VOET, maar deze aandacht vertrekt vanuit andere denkkaders. De school heeft vanuit een noodzaak de voorbije drie schooljaren aan andere prioriteiten voorrang gegeven, zoals de ontwikkeling van een evaluatiebeleid, een geletterdheidsbeleid en de uitbouw van een breed zorgbeleid. In het kader van deze prioriteiten heeft de school talrijke projecten georganiseerd waarbinnen impliciet aan VOET gewerkt werd en wordt.

Recent heeft de school een VOET-coördinator aangesteld die de impliciete visie in een visietekst heeft neergeschreven. De school heeft daarnaast, in samenwerking met de pedagogische begeleiding, alle bestaande en geplande activiteiten en projecten in kaart gebracht en gekoppeld aan de VOET per context. Deze oefening bracht een aantal hiaten aan het licht. Zo komen vooral in context 5 (politiek-juridische samenleving) en 6 (socio-economische samenleving) niet alle VOET voldoende aan bod. Verder is er geen expliciete koppeling tussen de leerbegeleiding en de VOET rond 'leren leren'.

Door een gebrek aan planning heeft de school geen duidelijk beeld of ze alle doelen aan bod laten komen, en of ze de verschillende leerlingengroepen bereikt. Hoe de school deze hiaten wil wegwerken, heeft ze al in kaart gebracht in een plan tot bijsturing.

Ondersteuning Er is de laatste jaren nagenoeg geen schoolbrede communicatie geweest over de VOET-werking. Daar zal vanaf dit schooljaar verandering in komen. Projecten en activiteiten zullen expliciet vertrekken vanuit het VOET-denkkader.

Er zal een werkgroep VOET opgericht worden, wellicht in samenwerking met het deeltijds secundair onderwijs, en met ondersteuning van de pedagogische begeleiding.

In het kader van een breed zorg- en geletterdheidsbeleid werken de leraren, naast de activiteiten en projecten, ook in hun vakken aan VOET.

Doeltreffendheid Er is amper of geen aandacht voor het evalueren van de VOET-werking. Door het ontbreken van een globaal overzicht van de nagestreefde VOET waaruit het bereik en de kwaliteit zouden kunnen blijken, beschikt de school ook niet over de informatie die nodig is om het VOET-beleid en het bestaande aanbod te evalueren en waar nodig bij te sturen.

Vanaf dit schooljaar zal de werkgroep VOET verder werken met de inventarisatie om daaruit conclusies te trekken en in de toekomst het VOET-beleid en aanbod te evalueren en bij te sturen.

Ontwikkeling In samenwerking met de pedagogische begeleiding zal de werkgroep VOET vanaf dit schooljaar de werking rond VOET schoolbreed mee vorm geven.

Uitvoering
Sociorelationele ontwikkeling De betrokken eindtermen worden voldoende nagestreefd. Het pedagogisch project van de school zet de talenten van de leerlingen centraal en wil hen begeleiden in hun groei tot kritische, mondige en zelfbewuste mensen met de juiste waarden en attitudes. Deze kernwaarden zijn een rode draad bij de talrijke activiteiten en projecten die de school organiseert voor alle leerlingen.

De meeste VOET komen aan bod in kleinere en grotere projecten. Voorbeelden van goede praktijk zijn de jaarthema's waar de school sinds een drietal jaren met alle leerlingen in alle graden rond werkt, en de vakoverschrijdende geletterdheidsprojecten. Het jaarthema van vorig schooljaar draaide rond 'Feest'. Dit jaarthema resulteerde in een fototentoonstelling die de rijke culturele diversiteit van de school in de kijker zette.

Socio-economische samenleving Een deel van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Ze komen aan bod binnen de praktijkvakken, projecten en vakken van de basisvorming, waardoor alle leerlingen bereikt worden.

Uit de inventarisatie bleek dat de eindtermen met betrekking tot prijsvorming, consumentengedrag en veranderende economie tot nog toe minder aan bod kwamen. De VOET-coördinator doet een aantal voorzetten in het plan tot bijsturing om deze tekorten weg te werken. Zo is er het voorstel om de leerlingen van de derde graad veel actiever te betrekken bij de organisatie van de Duitslandreis. Schoolbreed zullen bijvoorbeeld de geletterdheidsproeven en het project rond Broederlijk Delen expliciet aan de VOET van deze context gekoppeld worden.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Het onderzoek bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) beslaat zowel het voltijds secundair onderwijs van het Hoger Technisch Instituut Sint-Antonius (HTISA) als het deeltijds secundair onderwijs van het CDO De Rotonde. Het onderzoek handelt over alle vestigingsplaatsen, met uitzondering van de vestigingsplaats van het deeltijds secundair onderwijs te Oostakker.

De school en het centrum werken via een gemeenschappelijke aanpak aan BVH. Ze hanteren dezelfde werkwijze en instrumenten, waarmee ze systematisch de situatie nagaan. De systematische aanpak blijkt onder meer uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoeren. Daardoor kennen ze de meeste tekorten en zijn ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de omgeving waarin ze onderwijzen en leerlingen begeleiden. Uit hun werkwijze blijkt dat ze gebruikmaken van de analyses van deskundigen en rekening houden met de opmerkingen van het personeel. De meeste opgemerkte tekorten zijn opgenomen in de plannen die de beheersing ervan regelen. Informatie over het te beheersen risico, de voorziene acties alsook de wijze van evaluatie en bijsturing ontbreken echter of zijn te summier om een vlotte informatiedoorstroming tussen de verschillende betrokkenen te kunnen verzekeren. De school en het centrum hanteren relatief veel documenten waarmee ze de risico's beheersen (globaal preventieplan, jaaractieplan, lijst grote infrastructuurwerken, lijst kleine ingrepen...). Al deze documenten beschouwen ze als gelijkwaardig aan elkaar. De school en het centrum lopen hiermee het risico het overzicht op het geheel van het veiligheidsbeleid te verliezen door een gebrek aan coördinatie, afstemming en samenhang tussen de documenten. Op uitvoeringsniveau zijn vele tekorten op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere zijn gepland. De uitwerking van de plannen is concreet, realistisch en voldoende gepland. Er blijkt aandacht uit voor maatregelen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie minimaal verbeteren of aantonen dat men proactief handelt. Dat leidt tot een cultuur waarbinnen elkeen zich aangesproken voelt om op zijn niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne op de verschillende vestigingsplaatsen.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijkt dat er enkele grotere en redelijk wat kleine tekorten werden opgemerkt. Vele van deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al opgelost of in behandeling. Wat nog moet verbeteren, wordt in afwachting van de realisatie van de verbeteractie door de school en het centrum aangepakt via organisatorische maatregelen en kleinere werken. Het onderzoek toont tevens aan dat de school op bepaalde punten nog niet ver genoeg staat. Zo beschikt het veiligheidsbeleid over een volledige en actuele inventaris van producten met gevaarlijke eigenschappen (PMGE) binnen haar voltijds secundair onderwijs, aangevuld met de veiligheidsinformatie over deze producten. Voor het deeltijds onderwijs is dit er nog niet. De preventieadviseur beseft dat een dringende inhaalbeweging nodig is, omdat de PMGE verspreid staan over verschillende klaslokalen, niet steeds kundig zijn opgeslagen en de school de stroom ervan niet volledig beheerst. Ook op andere punten maakte de school reeds een aanzet, maar ze staat niet overal even ver: er heerst enig valgevaar in de werkplaats van de opleiding Polyvalent Onderhoudsmedewerker door het ontbreken van de markering van de hoogteverschillen, in de laswerkplaats ontbreekt een geïsoleerde slijpruimte, de rookgasafzuiging in de laswerkplaats zorgt voor lawaaihinder, vele trapneuzen zijn stuk, het legionellaplan is een inventarisatie van warmwaterbereidingspunten maar bevat nog geen risicoanalyses die aanleiding kunnen geven tot noodzakelijke aanpassingen, nog niet overal installeerde de school voldoende veilige tl-verlichting.

Niet alle lesplaatsen werden tijdens de doorlichting bezocht. De vaststellingen in documenten van deskundigen, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. Tijdens het bezoek ter plaatse bleken twee lokalen niet te voldoen aan de veiligheids- en hygiënevoorschriften. De school heeft een plan om de veiligheid en hygiëne in deze lokalen op korte termijn op een voldoende niveau te krijgen. Het plan is concreet, realistisch omkaderd met de nodige financiële middelen en voldoende in de tijd gespreid. Op sommige plekken hing een onfrisse geur. De school kent de oorzaak, maar kon het probleem nog niet oplossen. Ondertussen maakt ze gebruik van geurverspreiders als compenserende maatregel.

Zowel het voltijds als het deeltijds secundair onderwijs kampen met een lokalentekort, respectievelijk als gevolg van vragen naar meer lokalen vanuit het cohabiterend centrum voor volwassenenonderwijs en als gevolg van het stijgend leerlingenaantal. Dit leidt soms tot minder comfortabele omstandigheden voor personeel en leerlingen. De directies zijn zich hiervan bewust. Ze leveren inspanningen om de leer- en werkomstandigheden op niveau te houden ondanks de groeiende lokalendruk.

De school en het centrum krijgen een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school en het centrum de tekorten opsporen en wegwerken, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school en het centrum om de resterende tekorten weg te werken.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De situatie van het HTISA stelt bijzondere uitdagingen voor het schoolbeleid op het vlak van leerbegeleiding en de leerlingenbegeleiding in het algemeen. De leerlingeninstroom kenmerkt zich door een grote diversiteit en een complexe vraag naar zorg.

Het pedagogisch project dat de school waar maakt, is een duidelijk statement waaruit blijkt dat ze die uitdaging erkent. Hierin kiest de school ervoor om voor elke leerling het maximum aan kansen te creëren om zich te ontplooien. Die missie leeft bij nagenoeg elke leraar, directielid en ondersteunend personeelslid.

Het directieteam formuleert zes strategische doelen ('sporen') voor de leerbegeleiding. Daarvan zijn er enkele nauw verwant of volledig toegespitst op de leerbegeleiding. De strategische doelen zijn wel gebaseerd op wetenschappelijk werk, maar de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' zijn niet het uitgangspunt geweest.

Naast de zes sporen is taalbeleid een cruciaal element in de leerbegeleiding. Dat is ook een van de doelstellingen in het GOK-plan van de school. De school kreeg bij de recente GOK-doorlichting terecht een gunstig advies.

De school analyseert de data die zij aangereikt krijgt van de overheid en creëert op die manier nog meer inzicht in de beginsituatie van de school. Zij zoekt naar verbanden tussen schools succes en beschikbare gegevens. Daarbij duidt de school hoofdzakelijk de aanwezigheid van de leerlingen in de lessen als doorslaggevend aan.

De rijkdom aan evaluatiegegevens wordt tot op heden te weinig systematisch gebruikt om de leerbegeleiding mee vorm te geven. Schoolse resultaten worden wel verwerkt bij de individuele beginsituatieanalyse van leerlingen uit het tso, maar de manier van werken is tijdrovend. De betrokkenen uit het schoolteam hebben hiervoor nog onvoldoende een cultuur van datageletterdheid ontwikkeld.

Het hele schoolteam werkte tijdens een algemene personeelsvergadering aan een duidelijke omschrijving van wat de brede basiszorg in het model van het zorgcontinuüm voor hen betekent. Het document dat hun werk samenvat, geeft een lijst van operationele doelen als een soort van engagementsverklaring van elk personeelslid. De lijst is omvangrijk en zorgt voor inspiratie.

Voor de fases van verhoogde zorg, uitbreiding van zorg en de individueel

aangepaste curricula (IAC) staan de verschillende stappen in het begeleidingsproces opgesomd in hetzelfde document. De juiste rol van alle betrokkenen en cyclische bewaking van de kwaliteit zijn hier expliciet in verwerkt. De school maakt in die procedures gebruik van alle relevante informatie van de vorige school en het CLB.

De school slaagt erin om draagvlak te ontwikkelen voor haar aanpak rond sanctiebeleid, maar ook de ontwikkelingen op vlak van leerbegeleiding. De participatieve stijl waarmee de ontwikkelingen gebeuren, laten toe dat het hele korps zich er eigenaar van voelt.

De school maakt de nodige afspraken met het CLB. Zij evalueert die regelmatig en maakt haar verwachtingen duidelijk voor de toekomst in de gebruikelijke documenten.

Ondersteuning Het beleid ondersteunt de leerbegeleiding goed. De pedagogische coördinator, de GOK-coördinator, de leerlingenbegeleiders en de leercoach vormen de kern van het zorgteam. Zij sturen de verschillende ‘sporen’ aan die lopen in de school. Zij overleggen frequent met elkaar en het CLB. Zij wisselen de nodige informatie uit met de leraren via het schoolreglement, onderdelen in het procedurehandboek en tijdens de personeelsvergaderingen en pedagogische studiedagen.

In het kader van de GOK-werking genereert de school 49 uren. Dat is, gezien de uitdagingen in deze omstandigheden, geen enkel uur te veel.

Door een recente wissel van de opdrachten, zorgde de directie voor een nieuwe leercoach. Die leercoach begeleidt voor een groot deel van zijn opdracht de leerlingen van het tso. Die ondersteuning gebeurt met individuele sessies, groepsessies en een blog waar leerlingen materiaal en ervaring kunnen uitwisselen.

Het procedurehandboek legt voor elk facet van het schoolgebeuren uit wat de gebruikelijke werkwijze is en verwijst naar alle verwante documenten die op deze manier makkelijk zichtbaar gemaakt kunnen worden. Al die procedures maken het mogelijk om op een planmatige en transparante manier alle afspraken mee te delen en uit te voeren.

De school gebruikt een leerlingvolgsysteem op het schoolplatform. Dat voorziet in alle nodige functionaliteiten om de leerlingen hun dossier te beheren.

De school biedt leerlingen die er nood aan hebben een individueel aangepast curriculum (IAC) aan. Dat evalueert zij en stuurt bij waar het nodig is.

Doeltreffendheid De school gebruikt de gegevens die zij voorhanden heeft om de doeltreffendheid van de leerbegeleiding op te volgen. De school vult die kwantitatieve data aan met bevragingen. Ze analyseert die en gebruikt de resultaten om haar werking bij te sturen. De bevragingen rond de examenstudie en de huiswerkbegeleiding tijdens het schooljaar tonen goede resultaten. Bijna alle leerlingen geven aan dat zij hun resultaten dankzij die ondersteuning hebben zien verbeteren.

Het hele schoolteam toont een grote openheid voor feedback en gebruikt input van de pedagogische begeleidingsdienst, de onderwijsinspectie, en haar brede netwerk in de scholengemeenschap, hogescholen en universiteit.

Het talenbeleid van de school is zeer goed uitgewerkt en structureel verankerd in de schoolwerking. De school heeft al jaren een traditie rond taalscreenings. Ze doet dit bij al haar leerlingen met eigen ontwikkelde testen. Recent heeft ze deze testen uitgebreid tot geletterdheidsproeven. Hierdoor verbreedt de school de focus tot functionele geletterdheid. Gezien de doelgroep is het een terechte beleids optie om niet alleen aandacht te hebben voor mondelinge en schriftelijke communicatie maar ook voor informatieverwerking, omgang met cijfergegevens en grafieken en ICT-gebruik. De verkregen informatie wordt aan alle leraren gecommuniceerd en geeft aanleiding tot geïndividualiseerde remediëringstrajecten. De werkgroep geletterdheid ontwikkelt geletterdheidstaken en volgt het geletterdheidsbeleid van nabij op.

Heel wat acties hebben een positief effect op het vakkenonderwijs. Zo is er aandacht voor vaktaal, schooltaalwoorden en voor duidelijke formuleringen bij opdrachten, taken en toetsen. De taalcoach van de school heeft verschillende leraren reeds meegenomen in een intensief taalcoachingstraject. Bij hun onderwijspraktijk is de aandacht voor taalsteun, voor betekenisvolle contexten en interactie nog meer zichtbaar.

Ontwikkeling Elk van de zes 'sporen' toont ook de werkpunten voor de toekomst. Voor 'leren leren' initieerde de school een nieuw project. Daarmee wil de school op een aantrekkelijke manier met behulp van een zelfontwikkeld bordspel de leerlingen van de eerste en de tweede graad helpen bij de ontwikkeling van leercompetenties. Ook basisscholen worden bij het project betrokken. De school krijgt hierbij de financiële steun van de provincie.

De school kan rekenen op stagiairs orthopedagogie. Die krijgen goed omschreven taken en helpen bij het realiseren van een aantal projecten. Hiermee krijgt het schoolteam steeds nieuwe expertise aan boord. De doordachte aanwervingen van nieuwe personeelsleden helpen het korps verrijken met krachten die passen in het pedagogisch project.

De pedagogische studiedag focust op leerlingenbegeleiding in de brede zin, met ook enkele workshops rond facetten van leerbegeleiding. De leraren en het ondersteunend personeel konden uit dit aanbod kiezen en de reacties waren zeer positief.

5.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school stelde drie schooljaren geleden de herwerking van haar evaluatiebeleid als prioriteit in haar schoolwerkplan. Ze pakte dit proces zeer doelgericht en gefaseerd aan. Directie, leraren uit verschillende vakgroepen en enkele pedagogisch begeleiders overlegden regelmatig in een werkgroep evaluatie. De doelen waren duidelijk: een visie op evaluatie ontwikkelen en voor de realisatie hiervan de nodige procedures en –instrumenten opstellen.

De werkgroep analyseerde bestaand evaluatiemateriaal, bevroeg alle vakgroepen en vormde zich zo een scherp beeld van de knelpunten. Voor elk knelpunt formuleerde ze verbeterdoelen en stelde ze een plan van aanpak met extra aandacht voor implementatie op.

Na drie jaar intensief werken aan deze knelpunten kan de school nu kwaliteitsvolle resultaten voorleggen rond evaluatieprocedures, evaluatie van opdrachten PV/TV, evaluatie en rapportering van attitudes, evaluatie van stage en gip en leerplangerichte evaluatie in sommige vakken.

Ondersteuning De herwerking van het evaluatiebeleid kwam regelmatig op de agenda van de personeelsvergadering, schoolraad, leerlingenraad en bestuursraad. De school waakt erover op regelmatige tijdstippen de verschillende geledingen te consulteren en waar nodig bij te sturen.

De werkgroep ontwikkelde een aantal instrumenten samen met de personeelsleden. De vakgroepen speelden een belangrijke rol in dit proces. Lovenswaardig is de voortdurende aandacht voor ondersteuning. Zo kregen leraren individuele feedback bij het uitwerken van evaluatiedocumenten bij praktijkopdrachten. Er kwam een training om te werken met attitude-evaluatie en -rapportering. De school organiseerde intervisiemomenten om voeling te houden met obstakels waar personeelsleden op botsen.

In het verleden hadden gebrek aan beleid, structuur en procedures gezorgd voor een niet-schools leerlingengedrag, met een zeer geringe betrokkenheid bij het schoolgebeuren en het evaluatiebeleid in het bijzonder. De schoolleiding heeft er bewust voor gekozen om de leerlingen bij het veranderingsproces niet uit het oog te verliezen. Ze kregen regelmatig informatie over de gewijzigde evaluatieprocedures en -instrumenten en de nieuwe afspraken. Hierbij zorgt de school steeds voor toegankelijke communicatie, met bijvoorbeeld een informatief filmpje voor de leerlingen en ouders over de evaluatiepraktijk op de school.

Doeltreffendheid De gefaseerde aanpak impliceerde een jaarlijkse evaluatie en waar nodig een bijsturing van het plan van aanpak. Zo ging de school op kantelmomenten de doeltreffendheid van het veranderingsproces na.

Een belangrijk instrument hierbij was de tussentijdse bevraging bij leraren en leerlingen. De resultaten werden verder besproken tijdens personeel- en werkgroepvergaderingen.

De school zorgde ook voor het vastzetten van afspraken in bijvoorbeeld het schoolreglement. Daarnaast volgde ze de toepassing van afspraken en procedures strikt op. Nieuw ontwikkelde instrumenten werden na een testfase eventueel bijgestuurd en de implementatie werd van nabij opgevolgd.

Het aantal samenkomsten van de werkgroep evaluatie is dit schooljaar gereduceerd, daar de school verder staat in haar ontwikkelingstraject. Er is nog overleg om eventuele problemen aan te pakken, en de evaluatiepraktijk bij te sturen indien nodig.

De aanpak van de afgelopen jaren heeft gezorgd voor het uitzetten van duidelijke krijtlijnen. De randvoorwaarden zijn er om een kwaliteitsvolle evaluatiepraktijk verder uit te bouwen. De doorlichting toonde echter aan dat een doelgerichte opvolging van het schoolteam noodzakelijk blijft voor de verdere implementatie van het evaluatiebeleid. Vooral de afstemming van de evaluatiepraktijk op het leerplan blijft een werkpunt.

Ontwikkeling De school heeft door het werken rond evaluatiepraktijk meer knowhow ontwikkeld. Veel leraren gaan bewuster om met de evaluatie van opdrachten en toetsen, met de evaluatie van gedrags- en vakattitudes. Leraren koppelen niet langer evaluatie aan sanctionering. In veel vakgroepen zijn er goede praktijkvoorbeelden en is er voldoende zelfreflectie en -ontwikkeling aanwezig, een belangrijke voorwaarde om verdere ontwikkeling en implementatie mogelijk te maken.

Ook de school zelf zit nu in een fase waarin ze haar doelen kan verfijnen. Zo wil ze in de toekomst zelfevaluatie uit de praktijkvakken doortrekken naar de algemene vorming, de documenten rond gip, stage en praktijkopdrachten blijvend actualiseren, het attitudetraject verder optimaliseren en het attituderapport hertalen naar een document dat de leerlingen kunnen voorleggen bij sollicitatie.

De school heeft ook aandacht voor het vastzetten van haar evaluatiebeleid. Zo wil ze in de nabije toekomst haar werking verankeren in het handige procedurehandboek.

Naast de grote stappen die gezet zijn, is de school zich ook bewust van de noodzaak de leerplangerichte evaluatie blijvend op te volgen. Ze geeft aan de werkpunten uit de erkenningsonderzoeken van de doorlichting voor dit doel te zullen aangrijpen.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Vier schooljaren geleden bevond de school zich in een dieptepunt op structureel en organisatorisch vlak. Ook de moedeloosheid en de lage inschatting van de school bij personeelsleden en leerlingen vormden een probleem. Bij zijn aantreden is de directeur zeer doelgericht aan de slag gegaan met de vele uitdagingen. Hij heeft zich omringd met inspirerende en motiverende beleidsmedewerkers, elk met een specifieke expertise. De nieuwe beleidsploeg heeft samen met een deel van het schoolteam het tij doen keren. De school werkt meer gestructureerd, het schoolteam zet zich dagelijks in voor het vernieuwd pedagogisch project en de leerlingen zijn fier op hun school. Ze waarderen de ondersteuning, de brede zorg en de kansen die ze krijgen.

Samen met de beleidsploeg heeft de directeur duidelijke beleidslijnen uitgetekend. De directieraad is bij de beleidsvoering een belangrijk orgaan voor de beleidsvoorbereiding. Daarnaast geven personeelsleden ook agendapunten door.

Er is gewerkt aan een transparante beleidsvoering door bijvoorbeeld de uitwerking van de takenmatrix en het toekennen van verantwoordelijkheden voor bepaalde processen. De directieraad communiceert open en volledig over haar werking, bijvoorbeeld door alle verslagen van de directieraad ter beschikking te stellen op het elektronisch platform.

De ondersteuning door de inrichtende macht is belangrijk geweest bij het veranderingsproces van de afgelopen schooljaren. Het driewekelijks overleg van het dagelijks bestuur was, en is, niet alleen een klankbord voor de directeur, maar helpt ook mee de koers te bewaken.

Visieontwikkeling Centraal in het pedagogisch project staan de talenten van de leerlingen en het bieden van kansen om hen te laten groeien tot kritische, mondige, zelfbewuste mensen met relevante waarden en attitudes en de nodige beroepsfierheid.

Om dit te kunnen realiseren is er vier schooljaren terug prioritair gewerkt aan de nodige randvoorwaarden om te komen tot goed onderwijs. Zo zijn er meer orde, structuur en aandacht voor verantwoordelijkheden gekomen in functie van een veilige leer- en werkomgeving. Geleidelijk aan is er via de vele werkgroepen, personeelsvergaderingen en de informele contacten meer inzet en gedragenheid ontwikkeld ten aanzien van het gezamenlijk project. Werkgroepen namen verschillende onderwijskundige processen onder de loep. Leraren kregen en krijgen stimuli om mee te denken of aan te sluiten bij werkgroepen en zo mee samen beleid te maken.

De huidige aanvangsbegeleiding, taalcoaching en ondersteuning in het algemeen helpen leraren bij hun onderwijspraktijk, maken hen veerkrachtig en meer betrokken bij hun school. Het personeelsbeleid, in het bijzonder het aanwervingsbeleid en de heropstart van functioneringsgesprekken, hebben ook bijgedragen tot een grotere betrokkenheid en gezamenlijke doelgerichtheid.

Bij het werken aan haar positieve beeldvorming heeft de school ook de ouders en de leerlingen actief betrokken. Verschillende projecten zoals de open schooldag en het kookboek van de mama's vergroten de ouderparticipatie. Ook de projecten in het kader van de jaarthema's dragen bij tot de positieve uitstraling in de stad.

Het GOK-beleid en het beleid rond leerlingenbegeleiding en evaluatie zijn de afgelopen schooljaren meer geïntegreerd geraakt. De aandacht voor geletterdheid en taal versterkt dit en verbindt de verschillende beleidsdomeinen.

Een belangrijk instrument is het schoolwerkplan. Het vormt het kader om de denkprocessen en uitdagingen te stroomlijnen en de doelen in het vizier te houden. De structuur is eenvoudig en geeft duidelijk de prioriteiten op korte en middellange termijn weer. Het is een dynamisch beleidsinstrument, dat regelmatig wordt bijgestuurd.

Besluitvorming De directieraad en de werkgroepen staan centraal in de besluitvorming. De directeur en de directieraad pikken de noden en vragen op, analyseren ze en formuleren beleidsvoorstellen. Deze krijgen een verdere bespreking en uitvoering in de werkgroepen (zoals de werkgroep evaluatie, geletterdheid, drugbeleid) of beleidsgroepen (zoals het GOK-team ,de leerlingenbegeleiders). Afhankelijk van de nood worden er werkgroepen met een verhoogde vergaderfrequentie opgericht.

De meeste personeelsleden engageren zich in een werkgroep. Via een infofiche per werkgroep is duidelijk wat de doelstellingen, de samenstelling en de tijdsbesteding is. De inhoud varieert van conceptueel (bijv. werkgroep professionalisering) tot uitvoerend werk (bijv. werkgroep klussen op school).

De schoolleiding bespreekt de verschillende beleidsaspecten in de decretaal verplicht organen.

Het personeel krijgt tijdens personeelsvergaderingen toelichting over de verschillende beleids- en schoolaspecten. Regelmatig geven werkgroepen er een stand van zaken van hun werk. Daarnaast fungeert het elektronisch schoolplatform als communicatieplatform met het personeel. Gezien het kleine korps verloopt ook veel communicatie via informele contacten.

De aandacht voor meer structuur en helderheid in procedures heeft vorig schooljaar geleid tot de ontwikkeling van een procedurehandboek, een zeer handig instrument om wegwijs te geraken in de structuur (voltijds en deeltijds onderwijs), procedures en alle aspecten van de school.

Recent is in het schoolwerkplan opgenomen meer aandacht te besteden aan de vakgroepen. Zo wil de school een model van vakgroepwerking uitwerken, implementeren en opvolgen.

Kwaliteitszorg De school heeft structurele aandacht voor kwaliteitszorg. Zij verzamelt en analyseert talrijke kwantitatieve en kwalitatieve gegevens en gebruikt ze voor het bepalen van beleidsprioriteiten. Ook zijn er de afgelopen jaren talrijke enquêtes georganiseerd om naar de tevredenheid bij leerlingen en leraren te peilen.

De schoolleiding vertrouwt voor de kwaliteitscontrole van de leerplanrealisatie op de vakgroepen. De doorlichting heeft aangetoond dat de controle en opvolging op een leerplangerichte werking binnen een aantal vakgroepen nog te weinig aan de orde is. De verscherpte aandacht voor de werking van de vakgroepen is een terechte beleidsoptie.

Recent analyseerde de school ook het cijfermateriaal op 'mijn onderwijs'. Een belangrijke positieve tendens zijn de doorstroomcijfers van de leerlingen, waaruit blijkt dat leerlingen over een langere periode doorstromen op de school en minder vlug vroegtijdig uitstromen.

De school kent haar sterktes en zwaktes. Bovendien staat ze open voor extern onderzoek. Dat grijpt ze aan als leermomenten en stimuli om knelpunten nog explicieter naar boven te halen en aan te pakken.

Deliberatie Het inspectieteam is van oordeel dat het beleidsvoerend vermogen voldoende sterk is om de tekorten voor maatschappelijke vorming in de eerste graad B-stroom, voor techniek in het eerste leerjaar in de eerste graad B-stroom en voor het specifiek gedeelte in bso in de tweede graad in de studierichting Elektrische installaties snel, zelfstandig en adequaat bij te sturen. Deze tekorten worden daarom gedelibereerd.

Door de specifieke noden voor de doelgroep en de gebrekkige structuur, koos de school er niet voor prioritair in te zetten op het expliciet linken van haar VOET-werking aan het VOET-kader. Ze opteerde voor de ontwikkeling van een evaluatiebeleid, een geletterdheidsbeleid en de uitbouw van een breed zorgbeleid. Uit het onderzoek van de contexten blijkt dat de school hiervoor tal van projecten organiseert en een concreet plan van aanpak heeft om explicieter met het VOET-kader te werken. Daarom wordt het gebrekkige werken met het VOET-kader gedelibereerd.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De ondersteuning, de brede zorg en de kansen voor alle leerlingen.
- Het engagement en de professionaliteit van de meeste personeelsleden.
- De aanpak op school- en lerarenniveau rond taal- en geletterdheid.
- De ontwikkelingsdynamiek binnen de onderwijskundige processen.
- De leerlingen- en ouderparticipatie.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het voeren van een doelgericht beleid.
- De realisatie van het pedagogisch project.
- Het personeelsbeleid.
- De participatieve besluitvorming.
- De structurele aandacht voor interne kwaliteitszorg.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De aandacht voor de veiligheidsdoelstellingen in sommige studierichtingen.
- De aandacht voor structuur en netheid in de werkplaatsen in het kader van BVH.
- De transparantie en samenhang tussen de beleidsondersteunende documenten van het preventiebeleid.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De leerbegeleiding koppelen aan de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' op school- en vakniveau.
- Het doelgericht opvolgen van het schoolteam om het evaluatiebeleid verder te implementeren.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het opvolgen van de kwaliteitszorg in de vakgroepen.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen. (geen opvolging inspectie)
- De leerplanrealisatie voor maatschappelijke vorming in de eerste graad B-stroom. (geen opvolging inspectie)
- De leerplanrealisatie voor techniek in het eerste leerjaar in de eerste graad B-stroom. (geen opvolging inspectie)
- De leerplanrealisatie voor specifiek gedeelte in bso in de tweede graad in de studierichting Elektrische installaties. (geen opvolging inspectie)

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Marjan MEULEWAETER de inspecteur-verslaggever	Wouter BOUTE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	